

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/25/3374

הצעת חוק חינוך ממלכתי (תיקון – שלילת השתתפות בתקציב עקב הפליה), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 11 בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג–1953¹, בסעיף 11, האמור בו יסומן "א)", ואחריו יבוא:

"(ב) נוכח השר כי מוסד חינוך שהוכר כאמור בסעיף קטן (א) עבר על הוראות איסור ההפליה שבסעיף 5(א) לחוק זכויות התלמיד, התשס"א–2000², ישלח התראה בכתב לבעל מוסד החינוך בדרישה להפסיק את ההפליה; לא הפסיק מוסד החינוך את ההפליה בתוך המועד הנקוב בהתראה, תישלל ממנו השתתפות המדינה בתקציבו."

דבר ה ס ב ר

במדינת ישראל, בשנת 2017, עדיין יש מקרים של הפליה בבתי הספר על רקע עדתי. המצב שבו מתקשים תלמידים למצוא מסגרת לימודית עקב התנגדות בלתי עניינית של מוסדות חינוך לקבלם, מתנוסס כדגל שחור מעל מערכת החינוך הישראלית, והוא אות קין על מצחה של החברה. במקביל, קיימים מקרים רבים נוספים של הפליה במגוון זרמים חינוכיים ואזורים גאוגרפיים ברחבי המדינה. תופעה זו טומנת בחובה גזענות, העמקת השסעים בחברה הישראלית ועוול שאין כדוגמתו לתלמידים המופלים.

בחקיקה כיום קיימות כבר מספר סנקציות כלפי מי שעובר על איסור ההפליה הקבוע בחוק זכויות התלמיד, התשס"א–2001, כגון עבירה פלילית שעונשה שנת מאסר או קנס, וכן אפשרות של מנכ"ל משרד החינוך להורות על סגירת מוסד חינוך (לאחר שדרש מבעל הרישיון לתקן את הדבר בתוך זמן סביר והזהירו כי אי מילוי דרישה זו יגרור את סגירת בית הספר). מוצע לקבוע, נוסף על ההוראות האמורות, כי מוסד חינוך אשר עבר על הוראות איסור ההפליה יקבל התראה בדרישה להפסיק את ההפליה, ואם לא הפסיקה במועד הנקוב בהתראה, תישלל ממנו השתתפות המדינה בתקציבו. כך יספק החוק סנקציה כלכלית מאיימת על המוסד החינוכי ויימנעו מקרי הפליה רבים.

¹ ס"ח התשי"ג, עמ' 137.

² ס"ח התשס"א, עמ' 42.

אין מקום בישראל להפליה על רקע גזעני ועדתי, בוודאי שלא בבתי הספר. מערכת החינוך צריכה לחנך את התלמידים לסובלנות ולקבלתו של כל אדם באופן שווה ללא הבדל דת, גזע ומין. אין מקום בשורות מערכת החינוך לבתי ספר אשר מפלים תלמידים על רקע מוצאם בלבד.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/24/1356), על ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/24/2101) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/25/568) ועל ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/25/2428); הוסרה מסדר היום ביום כ"ב באדר התשפ"ג (15.3.23).

הצעת החוק זהה לפ/25/2428 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט' בסיוון התשפ"ג (29.05.2023)